

OLLA LASTELE HEA, OLLA LASTE SÕBER

Seda soovis tavapärasel koolieelsel kokkusaamisel pedagoogidele maakonna haridusjuht **ANDRES TAIMLA**. Ideaalne on, kui õpetaja ja õpilane on head. Selle poole, et **KOOLIS VALITSEKS HEADUS, SÕBRALIK** õhkkond, tuleb püüelda. Hukkamõistev peab olema õpetajate vastu, kes karjuvad ja on laste vastu kurjad.

Kunst on luua enda ümber õhkkonda, kus pingete lastele valitseks turvalisus. Kuid see pole ületamatu soov, eriti teades, et siis on lastel parem õppida.

Meie poisid ja tüdrukud ei jää alla teiste maade lastele teadmiste poolest, puudu on oskusest omavahel sõbralikult suhelda. Õpetajatel ei tasuks peljata olla lastega sina peal.

Õpetaja ülesanne ei ole ainult õpetada, vaid esmalt luua **VOIMALUS ÕPPIDA**.

Möödunud õppeaastal tõi suuremad muudatused haldusreform. Raske oli lasteaednikel: suleti 24 rühma, teisele tööle või ümberõppele suunati üle 50 kasvataja. See protsess jätkub.

Raskusi on kaadriga. 60 noore spetsialisti asemel saadi 18 (tänavu oleks vaja olnud umbes 50, tuli 15).

Alustati tööd puuetega lastega. Avatakse tugikodu Paldiskis. Maakonnast pärit orbudele on leitud perekonnad, kes neid hooldama ja kasvatama hakkavad. Hea meel on tõdeda, et neid peresid on päris palju. Mure on vaimsete puuetega orbude pärast, neile pole veel hool-dajaid leitud.

Arenenud on välissuhted. Umbes sajalt õpetajal avaneb võimalus end täiendada Põhja-maades. Rootslaste kingitus (õpikud, kasutatud, kuid heas korras koolipingid, magnetofonid jmt.) ootab siiasaabusumist.

Probleem on V–VI klasside õpilastega — see on iga, kus õpihimu kipub kaduma, kuna paljud õpetajad on nüüd uued ja lapsele võõrad. Väga palju sõltub siin õpetajast, kas ta oskab ja tahab õpilast aidata.

Õpetajal on juba mõni aeg olnud võimalus mitte nii rangelt kui vanasti järgida programmi. See vabadus jääb.

Taas oli juttu palkadest, seda küll pärast ennelõunaseid tunde, kus Järvamaa õpetajate perre võeti vastu noored, õnnitleti kaugõppes kõrghariduse omandanud ja uusi (kooli)juhte. Laulis Türi poistekoor.

KLARA HALLIK on pedagoogide ees ennegi seisnud. Järvamaal esinemas käimist alustas ta siis, kui moes olid poliitpäevad ja kui TPI oli Paide rajooni šeff. Seda kõike meenutas Klara Hallik sooja naeratusega ja seejärel alustas oma mõtete edasiandmist **PRAEGUSE POLIITILISE SEISU** üle.

17. juunil 1988. aastal olid Tallinnas Laulu-väljakul esimest korda väljas meie trikoloorid. Siis saatsime teele delegaate parteikonverentsile. Kolme aasta jooksul on olnud uutmine, paran-damine, täiustamine — see kõik toimus parteile toetudes ja viis seetõttu paratamatult loogilise lõpuni.

1985. aastal hakkas tekkima ka fenomen, mis on tihedalt seotud teaduse, kunsti, aja-kirjandusega. Teisisõnu sai sealt alguse massi-teadvuse muutumine.

Neil aastail tehakse veel viimaseid mee-leheitlikke katseid koos hoida seda ühiskonda — kutsutakse kokku kongress, tehakse parandusi konstitutsiooni. Kongressil tekib kaks vastas-leeri. Viimastel kuudel tugevnes märgatavalt parteilis-sõjaline pool.

Tehti mitu kompromissi. Saatuslikuks sai liidulepingule allakirjutamise kuupäev.

Eeldused n.-õ. riigipöördekatteks olid olemas. Nii suurt riiki pole enam lihtne valitseda.

Uut plahvatusohtu sisaldab eelkõige armee (kui jätkub armeesisene agoonia, võib juhtuda midagi veel hullemat, kui seda oli augustipöö-re), sõjatööstuskompleks (kogu eesrindlik teh-noloogia on seal, samuti 60% legaalsest tea-dusesummadest; naivne on loota, et nagu lu-bati, hakatakse seal mõne kuu pärast sõjateh-nika asemel lapsevankreid tootma), julgeolek (ainus süsteem, mis Raudse Feliksi aegadest pole läbi teinud mingeid reforme; arme loome illusioone KGB likvideerimisest — kaob see, mida näeme, nähtamatu osa püsib ja töötab edasi) ja NLKP (on endale suutnud soetada to-hutu valuutakoguse).

Tegelikult ei olnud meil sõjaväelist riigi-pöördekatset (polnud vastav stsenaarium), vaid oli riigipöördekatse, mida teostas ametlik võim ise võimu säilitamise nimel.

Ees ootab meid keeruline poliitiline, sot-siaalne, kultuuriline ja etniline ümberstruktu-eerumine. Üle Euroopa ühiskodu ukseläve ei lasta ühtegi pisikest riiki, kus on vähemusra-hvuste diskrimineerimise oht.

Esinemise lõpetas Klara Hallik sõnadega: «Omad muhud peame ise saama, kannatused ise kannatama.»

Praegugi raadiot kuulates on tajuda meie poliitiliste sõnade tõsist muret — olukord po-le sugugi nii kena kui paistab.

Me oleme kaua kannatanud ja küllap jak-same seda veelgi teha. Me peame vastu. Laste pärast.

MERLE RIPS

Need kenad noored astusid eile esimest korda oma (kooli)laste ette. Jätkugu neil naeratust ja head tuju kogu pikaks pedagoogieluks.

ALEKSANDER LUHASALU foto